

Eduskunnan talousvaliokunnan kuuleminen. Asia HE 175/2024 vp.
13.11.2024
Minna Ojanperä, johtava asiantuntija

Hallituksen esitys vesien tilatavoitteista: elinkeinoelämän näkökulmia

EK:n pääviestit

1

Pääosin kannatamme hallituksen esitystä, esitämme joitain tarkennuksia.

2

Tärkeää, että uusien kansallisten säännösten soveltamisala on selkeä.

3

Hankekohtaiseen poikkeamiseen selventävä tarkennus.

4

Pohjavesisääntelyn osalta varmistettava, että tulkintaepävarmuuksia ei muodostu.

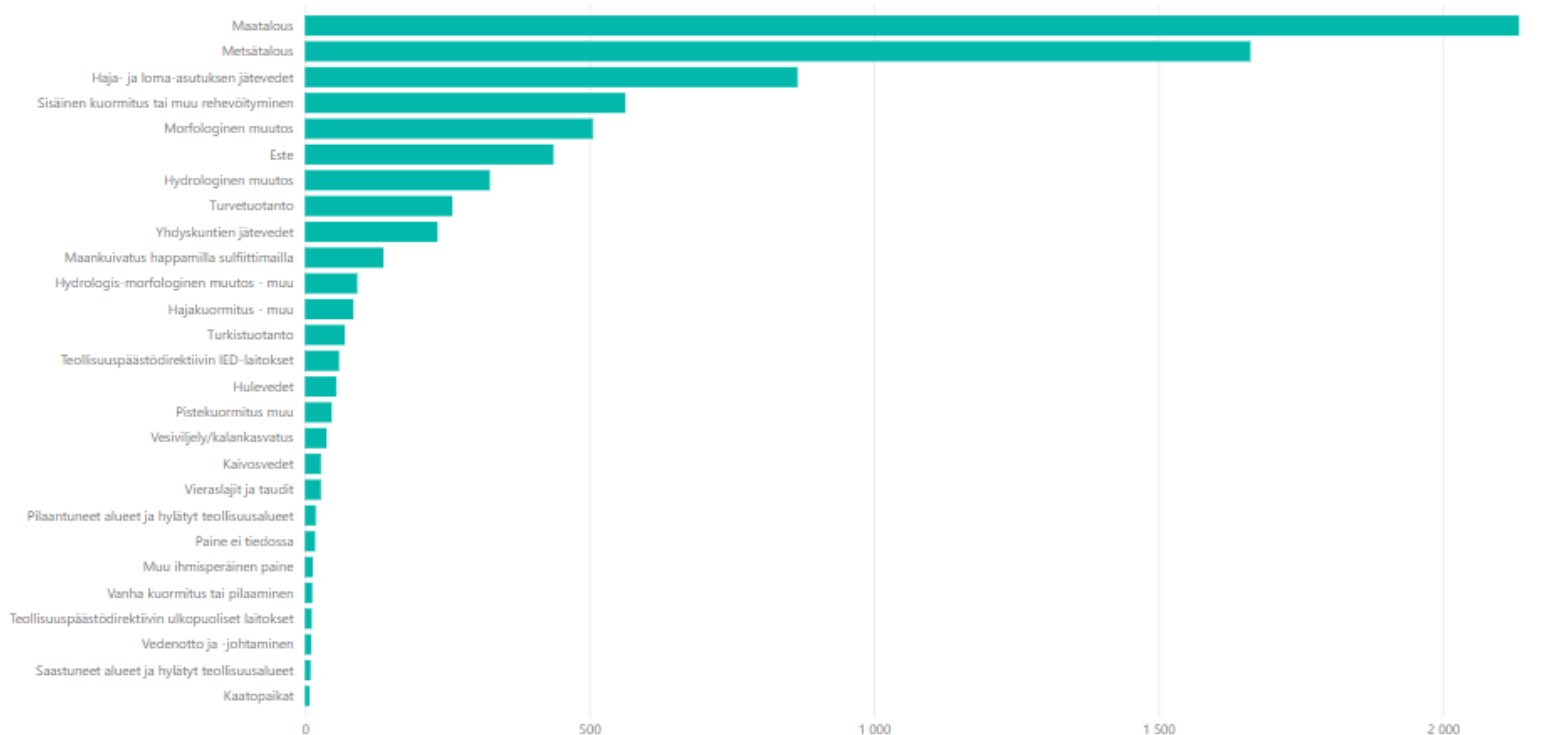
5

Vesitietojärjestelmään osoitettu määräraha on erittäin tärkeä myös yrityksille.

Miten hallituksen esitys liittyy vesien hyvän tilan saavuttamiseen Suomessa?

< Palaa raporttiin

VESIMUODOSTUMIEN MÄÄRÄ JOISSA TILAA HEIKENTÄVÄ TEKIJÄ TUNNISTETTU MERKI...

Lähde: Vesienhoidon
3. suunnittelukauden
toimenpiteet Suomessa /
app.powerbi.com

Vaikutuksista EK:n edustamiin yrityksiin

- Hallituksen esitys kohdistuu useaan perusteellisuuden alaan Suomessa:
 - Akkuteollisuus
 - Elintarviketeollisuus
 - Energiateollisuus
 - Kaivosteollisuus / mineraali-ala
 - Kemianteollisuus
 - Kierrätysteollisuus
- Ympäristö- tai vesiluvan piirissä
- Aiheuttavat vesistövaikutuksia
- Laitoksen sijoituspaikka ratkaisevassa asemassa
- Toiminnan vaikutus vesiin on jo nyt ja on jatkossa entistä enemmän lupaharkinnassa tarkkaan arvioitava ja seurattava
- Suuret yritykset kenties paremmin valmistautuneet kuin pk-yritykset
- Luvituksen epävarmuus kohdistuu tällä hetkellä paljolti vesistövaikutuksia koskevaan lupaharkintaan ja lupaviranomaisen sekä muutoksenhakutuomioistuimen näkemyseroihin
 - Tähän HE ei anna selvää ratkaisua

Soveltamisala on kaiken A ja O

- 20 a-b § tulisi rajata koskemaan vain sellaisia uusia hankkeita tai toimintoja, tai niiden olennaista muutosta, joista aiheutuu vesimuodostumaan **lisävaikutuksia**
- 20 a ja b §:n osalta lain **perusteluihin tarkennus**, jossa direktiivilaitosten lupia tarkistettaessa esimerkiksi uusien parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskevien päätelmien vuoksi, kyseessä ei sellaisenaan ole muutos, joka käynnistää vanhan luvan uudelleen tarkastelun **myös** esitettyjen 20 a ja b §:n osalta.
- 20 c pykälään teknisluonteinen tarkennus:
 - Edellä 20 a ja 20 b §:ssä tarkoitetuista ympäristötavoitteista poiketaan ympäristönsuojelulain (527/2014) tai vesilain mukaisen lupa-asian yhteydessä uuden hankkeen tai toiminnan vuoksi, **jos jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy**:
 - Hankekohtainen poikkeaminen tulee mahdolliseksi vain **harvoissa tapauksissa**

Pohjavesisääntelystä

- Heikentymättömyysvaatimuksen ja pohjaveden pilaamiskiellon yhtäaikainen soveltaminen ja siitä syntyvä tulkinta-epäselvyyden riski on huomattava
- **Pohjavesisääntelyä tutkineen LaatuNOPPA hankkeen johtopäätöksiä (2024)**
 - Laatunormien soveltamiskäytäntö vastaa pääosin tarkoitustaan
 - EUT:n ratkaisua ei ole välttämätöntä toimeenpanna kansallisessa laissa sellaisenaan – YSL 17 §:n pilaamiskielto on kattava ja toiminut Suomessa hyvin
 - Yhden seurantapisteen kysymys – EUTI:n tuomio C-535/18 ei tarkoittanut mitä tahansa yksittäistä pohjaveden seurantapistettä
- **Miksi hallituksen esityksessä ei ole otettu huomioon Suomen ympäristökeskuksen tuoreita havaintoja?**
- Tarkennettava 20 b §:n perusteluja EK:n esityksen mukaisesti.

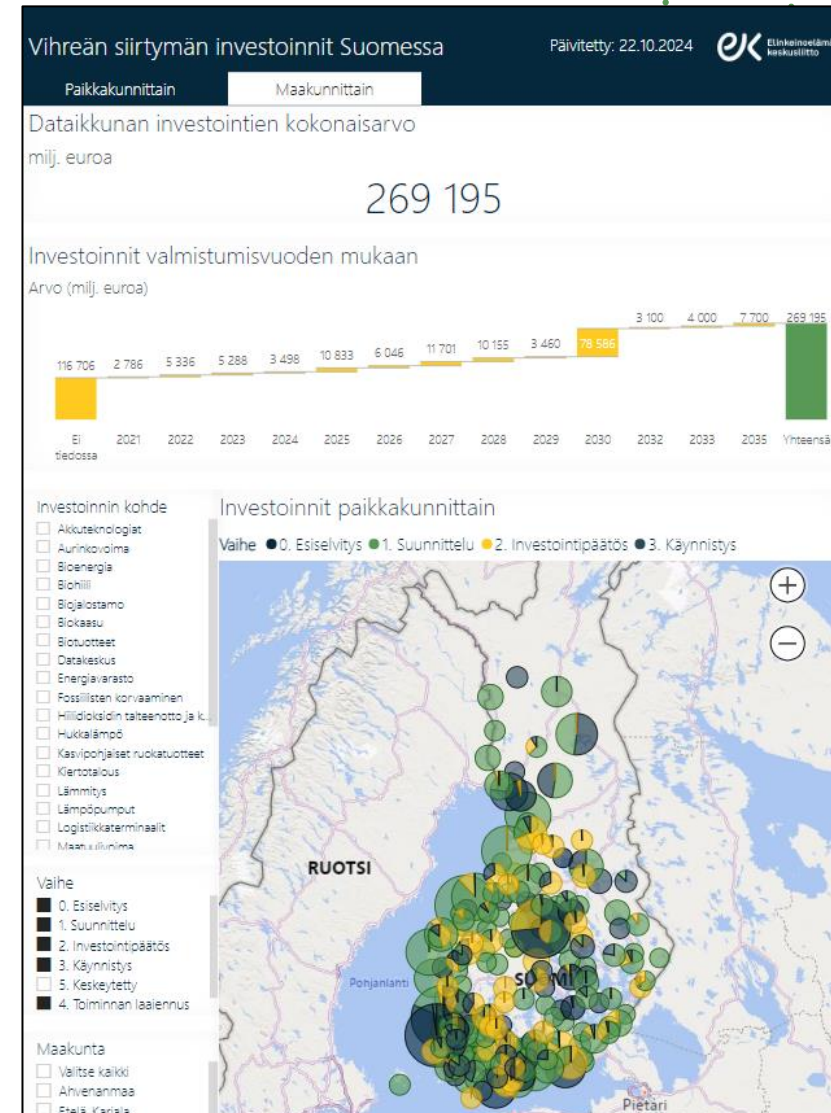
Vesitiedon merkitys nousee ratkaisevaan asemaan

- Vesien hyvän tilan oikeudellinen sitovuus nostaa vesien luokittelutiedon rooliin, jota sillä ei aikaisemmin ole ollut
- EK kannattaa 3 M euron määrärahaa vesitietojärjestelmän kehittämiseksi – on myös yritysten etu ja oikeusturvakysymys
- Ilmastonmuutos haastaa vesioikeudellista tila-arviointia jo nyt ja vielä enemmän tulevaisuudessa

Nyt tarvitaan ennustettavaa sääntely-ympäristöä

Merituulivoima	98 290 M€
Maatuulivoima	94 928 M€
Vety	15 451 M€
Siirtoverkko	9 791 M€
Akkuteknologiat	7 934 M€
Teräs	6 145 M€
Biojalostamo	5 800 M€
Aurinkovoima	4 490 M€
Fossiilisten korvaaminen, lämmitys ja hukkalämpö	3 855 M€
Energiavarasto	3 231 M€
Lämpöpumput	3 008 M€
Mineraalisektori	2 630 M€
Datakeskus	2 600 M€
Biotuotteet	2 106 M€
Ydinvoima	1 015 M€
Muut	921 M€
Kiertotalous	849 M€
Biokaasu	696 M€
Logistiikkaterminaalit	435 M€
Bioenergia	275 M€
Hiilidioksidin talteenotto	200 M€

Lähde: EK:n vihreän siirtymän investointien dataikkuna

Kiitos!

minna.ojanpera@ek.fi

0505218152